

raadslaging en nadat de deputaten-synodi van den examinandus een bevestigend antwoord hadden verkregen op de volgende vragen:

1. Verklaart gij, zoodra gij in de bediening des Woords te Kampen zult bevestigd zijn, u geroepen te achten ambtelijk ook te arbeiden tot terechthouding van hen, die alsnog den kerkeraad tegenstaan?

2. Begeert gij de vereeniging van alle Gereformeerden in den lande als door den Heere geboden en zijt gij bereid daartoe de middelen te zoeken?

tot toelating is besloten. Hierbij geven deputaten officieel kennis aan allen, wien zulks aangaat, van deze toelating van den Welczer heer L. Spoel tot den dienst des Woords in de Nederduitsch Gereformeerde (Hervormde) kerken.

Namens deputaten,  
(w.g.) C. C. SCHOT C.  
T. J. DE VRIES.

Den 28sten Mei jl. waren de kerken der gecombineerde classes in Groningen door haar gedeputeerden te Spijk vergaderd.

Deze classale samenkomst werd tot ruim 11 ure geopend met gebed door Ds. Teves als tijdelijk voorzitter der samenroepende kerk van Spijk.

De geloofsbrieven werden goedgekeurd en het moderamen saamgesteld uit: Ds. Teves, praeses, onderling W. P. Dijkgraaf, assessor, Ds. Hulshof, scriba. Na het lezen van Psalm 80 en korte toespraak van den praeses, wordt het onderzoek gehouden naar den toestand der kerken.

Voorz. werd gehandeld over de kerkvisitatie en het oefenaarsexamen, waarna de verschillende voorstellen der kerken in behandeling werden genomen en voor een goed deel al of niet gewijzigd werden overgenomen, om te worden opgezonden aan de synode.

Na de pauze werden benoemd tot afgevaardigden ter synode: Ds. J. Hulshof en broeder D. Icke, onderling te Groningen, secundus resp. Ds. J. Teves en broeder W. P. Dijkgraaf, onderling te Groningen.

De wenselijkheid werd uitgesproken, dat alleen geëxamineerde en onder kerkelijk opzicht staande oefenaars worden toegelaten. De diensten in de vacante kerken werden aanvankelijk geregeld. Verschillende deputaten werden benoemd.

Besloten werd een synode te houden voor het saamkomen der bidste.

De kerk van Zuidwilde zal D. V. de classes weder saamroepen tegen 15 Augustus.

Gezongen: Ps. 89: 1; 86: 6; 133: 1.

## Binnenland.

### Algemeene vergadering van Christelijk Nationaal Schoolonderwijs, gehouden op Donderd. 24 Mei 1888, te Arnhem.

Om 10 uur opent de voorzitter Ds. P. van Son de vergadering, die door 6 leden der hoofdcategorie, door 72 afgevaardigden en 81 gewone leden wordt bijgewoond.

Na het zingen van versen 1, 3 en 6 uit den Morgenzang, het lezen van 1 Petri 3 en het gebed, heet de voorzitter allen hartelijk welkom. In zijn openingswoord wijst hij op den schoolstrijd, vooral in onze dagen; het afsterven van den zoo algemeen geleiden baron van Wassenaer; den zegen, dien God ons in het tegenwoordig ministerie geschenken heeft; doch ook op het treurige verschijnsel, dat zoolven, die met ons den strijd voor de Christelijke school hadden aangevraagd, ons thans hebben verlaten en aanleiding gaven tot het schrijven der bekende brochure: "De strijd om de school in Nederland sedert 1857", waarin gesproken wordt van de aanstaande uitvaart onder vereeniging. Hij eindigt met den hartelijken wensch, dat niemand onzer die uitvaart zal beleven, maar dat de belangen der vereeniging door ons met toenemende kracht zullen behartigd worden.

Het jaarverslag wordt nu in bespreking gebracht.

De heer M. Wiegand, van Amsterdam, had bezwaar in de uitdrukking: "Is te betreuren als een hoofdonderwijzer zoo pas van het openbaar onderwijs overkomt, dat hij er een 'gebedenboekje' op nabuurt" (blad. 14). Ook kon hij zich niet vereenigen met de woorden: "Het synodaal gezinde deel van zijn bestuur" (blad. 16). Eindelijk moest hij opkomen tegen de uitdrukking: "Dat wij het zeer hebben betreurd, dat bij de Diaconiescholen der Herv. Gem. te Amsterdam twee openbare onderwijzers als hoofden zijn aangesteld" (blad. 23).

De secretaris H. Bijleveld weergiet die bezwaren op kalme en voldoende wijze.

De hulpvereeniging Nijmegen brengt hulde aan de *beginnelen*, die in het jaarverslag zijn uitgedrukt.

Over een opmerking van dezelfde hulpvereeniging betreffende de te hoog gaande vragen 3 en 9 (blad. 13) voor de candidaten voor het naexamen, ontstaat een levendige discussie, waarbij Ds. H. Pierson opmerkt dat wij bij onze examens niet moeten vervallen in de fout van de staatsexamens om het intellectueel gedeelte te verhoogen ten koste van het meer eenvoudige en praktische. Ds. Hattink, van Apeldoorn, meent te moeten opmerken, dat de woorden op blad. 18: "Het geven van godsdienstonderwijs op de openbare school moge voor de Christelijke noch vóór, noch nadeelig werken; voor de kinderen der gemeente is het zeer nadeelig" overgenomen uit zijn rapport, in tegenovergesteld zijn zijn weergegeven. De secretaris spreekt dit tegen en wordt hierin gerechtvaardigd door het voorlezen van het officiële schrijven, dat door Ds. Hattink is ingezonden. Ds. P. J. Moeten van Haarlem wenscht eene lans te breken voor het godsdiensonderwijs op de openbare school. Bij monde van Mr. Th. Heemskerk wijst de hoofdcategorie ZEW. er op, dat de kwestie voor twee jaren op de algemeene vergadering te Delft breedvoerig is besproken en dus niet meer behandeld kan worden, wijl toen niet 40 tegen 10 stemmen is aangenomen, dat het geven van godsdienstonderwijs in de lokalen der openbare school, tot aanvulling van het openbaar onderwijs, strijdig is met elken arbeid in het belang van het Christelijk onderwijs, inzonderheid met het werk der vereeniging voor Christelijk Nationaal Schoolonderwijs.

Het jaarverslag wordt met algemeene stemmen vastgesteld, alsmede de rekening en verantwoording van den penningmeester en administrateur van het voorschottenfonds.

Uit de begroting van den penningmeester over November '87—November '88 blijkt, dat de ontvangsten geraamd zijn op f 46000 en de uitgaven op f 50000. Hij wekt de vergadering op om, vooral door oprichting en ondersteuning der stuiversvereenigingen, het tekort te helpen dekken.

In de vacature Heijbroek, die aan de beurt van afreding is, wordt de heer J. M. Heijbroek met 75 van de 80 stemmen herkozen. Tot aller blijdschap neemt hij de benoeming aan.

In de vacature baron van Wassenaer wordt na een tweede vrije stemming gekozen Dr. J. A. Gerth van Wijk met 45 stemmen, terwijl er 34 op Dr. J. Wolter waren uitgebracht.

Aan de orde wordt gesteld voorstel 12 van de hoofdcategorie, strekkende om de premien voor de particuliere opleiding voorloopig niet meer uit te betalen.

Door de hulpvereeniging Amsterdam wordt voorgesteld de premie voor 87/88 te stellen op f 75, daarna op f 50, vervolgens op f 25 en eindelijk te doen vervallen, terwijl dan in 1891 deze zaak nader kan geregeld worden. Dit voorstel wordt door de hoofdcategorie overgenomen en met 66 tegen 2 stemmen aangenomen. Hierdoor vervallen de voorstellen van de hulpvereeniging Rotterdam.

Punt 12 van de hoofdcategorie, regende de subsidien aan de normalessen, wordt bij acclamatie goedgekeurd.

De voorzitter sluit th